

Juleferie i Lønstrup: Hygge, hav og historie

Lønstrup i Vendsyssel og egnen omkring byen har en særlig betydning for vores familie. Det var her, min kone ferierede som barn, og mine plejeforældre stammer herfra, så jeg kom her regelmæssigt som teenager

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@mediehusenmidtjylland.dk

Tiden mellem jul og nytår kan godt forekomme lang. Det er nærmest mørkt døgnet rundt, og folk graver sig lidt ned eller har familieaftaler. I årets udgave af juleferien har vi valgt at tilbringe tre døgn i et ældre, men hyggeligt sommerhus i Harerenden ved Lønstrup for at være sammen med vores tre voksne børn i andre kulisser end de sædvanlige. Og så er der den fordel ved sommerhus, at man ikke skal tænke på tøjvask, rengøring eller andre trivialiteter.

Huset er beliggende på bunden af en lille gryde mellem klitterne, så udsigt er der ingen af, men det er til at leve med. Det er booket gennem Airbnb, så der er ingen slutrengøring at bekymre sig om eller alternativ mulighed for at spare et firecifret beløb ved at stå for rengøringen selv. Det er lidt som valget mellem pest eller kolera.

Mange af de øvrige sommerhuse er beboede. Når vi i mørket kører ud af den smalle snoede vej i området, kan man se, hvor langt folk er kommet i aftenmenuen, og hvad de ser på tv gennem de store panoramavinduer. På vores spisebord står en god flaske rødvin og et lille kort med en velkomsthilsen fra ejerne.

Vi har medbragt ting til selv at kunne lave mad: krydderier, flåede tomater, olie osv. Det er utroligt, hvor meget alt det

udstyr fylder hver gang, og hovedparten får man som regel ikke brug for, men det ville jo være ærgerligt at mangle lidt sukker, mel, fløde eller grøntsagsbouillon midt i kokkefasen.

Bruset fra Vesterhavet

Stranden er nogle hundrede meter borte, men man kan tydeligt høre bruset fra Vesterhavet. Der er noget betagende over den lyd - især efter mørkets frembrud, hvor sanserne ikke forstyrres af andre indtryk.

Selve stranden ved Lønstrup er ikke noget at skrive hjem om. Den er nærmest skyllet væk de seneste årtier. Bølgebrydere af store granitblokke skal holde det glubske Vesterhav i skak, så ikke selve byens eksistens er truet, men den brede, flade strand, vi husker, findes ikke længere.

En del af byens erhvervsdrivende holder sæsonlukket, men langt fra alle. Lønstrups charmerende strøg er fyldt med turister, som tilbringer juledagene her. Vi ser overraskende mange udlændinge, især fra Tyskland, der besøger butikker med outlet-salg, kunsthåndværk, restauranter og det lille supermarked.

Den lille biograf viser et par forestillinger. Det er fristende - alene for at se lokaliteterne an - men filmen »Gladiator 2« har vi ikke ben i næsen til at gå i clinch med. Biografen stammer fra 1918 og har hele 400 medlemmer. Den funge-

rer også som socialt samlingssted for byens borgere og tilbyder for eksempel fællesspisning for børnefamilier en gang om måneden.

Der er noget eventyrligt over byens snørklede hovedgade - kontrasten mellem det tunge og mørke vintervejr, der blander sig med det varme lys fra de mange små butikker og caféer.

Dagene er korte i slutningen af december, og de bliver endnu kortere, når selskabet består af unge mennesker, der let kan sove nogle lange timer op ad formiddagen, så ambitionerne om at nå to daglige udflugter på hver sin side af en siesta midt på dagen holder ikke.

Vores to yngste børn har aftalt at mødes med hver sin gamle ven fra efterskolen, der er hjemme i Hjørring på juleferie. I mellemtiden har vi forældre et par timer på fri fod i byen, hvor vi overraskes af mange - altså rigtig mange - tomme butikslokaler. Flere steder tre-fire af slagsen på striben. Et af disse er et lukket pizzeria med det noget selvmodsigende navn »Immortal Pizza« - den udødelige pizza - og hele to stk. »Til leje«-skilte, klæbet midt på ruden.

Det overdækkede indkøbscenter huser omkring en snes butikker og et supermarked. Her er trafikken tæt af vendelboer på slentre- og indkøbsudflugt. Det ligner den velkendte historie med centret, der suger livet ud af de små detailbutikker.

Nogle folk i den lokale handelsstandsforening har ment, at byen trængte til at få et tre meter højt og otte-ni meter langt guldbelagt pseudo-lokomotiv op at stå midt i gågaden med glimmer og lyskæder og - lidt længere nede - en guldbænk med en stor funkende stjerne som fod i hver gavl og flankeret af et par to meter høje særdeles iøjnefaldende Mickey og Minnie Mouse-figurer i rød/hvide julekostumer.

For at yde byen retfærdighed skal det med, at vi kommer forbi rigtig mange charmerende bygninger fra begyndelsen af forrige århundrede såvel i centrum som i periferien af handelsgaderne.

Præstens søn, som min søn besøger, siger, at en del af byens butikker genåbner i sommersæsonen.

Fyret ved Rubjerg Knude

Dagen, hvor vi besøger fyret ved Rubjerg Knude, er luften tung, grå og regnfuld som alle de øvrige dage. Der er en pæn vandretur fra p-pladsen til selve fyret. Længere end jeg kan mindes.

Da børnene var mindre, lå her endnu ruinen af den delvist tilsandede fyrmesterbolig. Det var svært at se, om man gik på toppen af bygningen med alvorlig fare for at styrte ned sammen med det gamle tag.

Den er for længst nedrevet, og kun tusindvis af mursten spredt i sandet vidner i dag om dens eksistens. I 2019 blev det 120 år gamle fyr

Sommerhuset er placeret i en lille gryde mellem klitterne, så der er ingen udsigt. Går man op på en lille høj bag huset, får man et godt overblik over området.

Fyret ved Rubjerg Knude knejser stolt midt i det ørkenagtige landskab. Sandfygningen er voldsom, og man forsøger at styre det lidt ved at sætte naturhegn op i området.

stjerne i alverdens medier, da man på skinner flyttede det 70 meter væk fra kystlinjen og ind i landet. Det tog blot en halv dag og forløb langt mere uproblematisk, end man havde beregnet. Det var den lokale muremester Kjeld Pedersen, der stod i spidsen for projektet med at flytte det 750 tons tunge fyr.

Man forventer, at det firkantede fyr vil kunne stå på det her sted de næste tre årtier, før endnu en flytning bliver aktuelt. Til den tid er det allerede forberedt til en ny tur på rulleskøjterne.

Man forstår godt, at det har været vigtigt at bevare fyret, for det er et pejlemærke, der skiller sig virkelig ud med sin stædige, karakteristiske firkantede form midt i de altdominerende bølgende klitter af sand.

Vinden blæser kun fra én retning

Fortsætter man de 70-80 meter fra fyret i retning mod vest, falder terrænet dramatisk og brat omkring 80 meter ned mod det oprørte Vesterhav. Den iskolde, sandfyldte vind trænger ubønhørligt ind i alle sprækker, uanset hvor korrekt man er påklædt.

Ikke så langt herfra lå Mårup Kirke engang for ikke så længe siden. Nærmere bestemt indtil 2015, hvor man besluttede sig for en nedtagning af kirken. En mindre del af kirkegården findes

Mårup Kirke blev nedlagt i 2015, da havet havde undermineret kirken. En lille del af kirkegården er endnu tilbage, men på lånt tid. Træet i forgrunden viser, hvilken vej vinden blæser.

De fleste af Lønstrups butikker og et par restauranter holder åbent i juledagene. Midt i billedet anes byens lille biograf med den turkisfarvede, art deco-agtige facade.

Familiens to yngste er i gang med at fremstille fire pizzaer med surdejsbund i det meget lille køkken. Hos os har det altid været lidt af et privilegium at lave mad.

endnu. En tre meter stor busk, der står midt mellem gravstenene, bærer præg af, at vinden kun blæser fra én retning på det her sted - nemlig fra vest.

Man ved, at i 1790 var der fra kirken ca. 355 meter til skrænten. Havet æder gennemsnitligt 1,5 meter af kysten om året, så det er beregnet, at kirken oprindeligt lå 1,2 km fra kysten, da den stod færdig omkring år 1200.

Hygge i familiens skød

Dagene i det nordvestjyske klitlandskab går med hjemmelavet mad, film, Bes-serwisser og hjemlig hygge.

Huset har ingen brændeovn, og vi savner heller ikke den form for romantik efter et helt liv som brændekløvere og -slæbere.

Der er sikkert også mange andre turiststeder, vi kunne have aflagt besøg ved, men det væsentlige har været afslapning og hygge i familiens skød, og det kom vi i hus med hundrede procent. Og rengøringen på afrejsedagen? Den har vi folk til.